

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/124/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1714208908
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1714208908.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Jany Richterovej a JUDr. Magdalény Florekovej, v spore žalobkyne: Z. Č., T. XX.XX.XXXX, H. D. X. K., Č. XB, zast. JUDr. Ivanom Jánošíkom, advokátom v Bratislave, Klincová 35, proti žalovaným: 1/ V. Z. Č., T. XX.XX.XXXX, H. D. X. K., Č. XB, 2/ MURAT, s.r.o., IČO: 31 431 852, so sídlom v Pezinku, Bratislavská 87, zast. JUDr. Tomáš Dopita | ADVOKÁT s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vazovova 6838/9B, o určenie neplatnosti právneho úkonu a iné, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. mája 2021 č.k. 16C/527/2015-209 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému 2/ proti žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.
Žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1/Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa táto domáhala, aby súd určil, že vyhlásenie žalovaného 1/ zo dňa 11.03.2013 (Vyhlásenie ručiteľa podľa § 546 Občianskeho zákonníka) je neplatné a žalovaný 1/ nie je ručiteľom žalovaného 2/, súčasne žalovanému 1/ a žalovanému 2/ priznal v plnom rozsahu nárok na náhradu trov konania.

2/Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú manželia, pričom žalovaný 1/ ako fyzická osoba v písomnej forme dňa 11.03.2013 podpísal vyhlásenie, ktorým prevzal na seba záväzok, že pohľadávku žalovaného 2/ vo výške 50.479,87 eur s príslušenstvom, voči dlžníkovi - spoločnosti MC-ELEKTRO, s.r.o., v ktorej bol od jej vzniku do jej zániku jediným spoločníkom a konateľom, ako ručiteľ uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník. Žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti tohto právneho úkonu z dôvodu, ktorý skutkovo vymedzila nedostatkom svojho súhlasu k týmto úkonom, v zmysle § 145 ods. 1 OZ.

3/Súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci z hľadiska existencie takto tvrdeného dôvodu neplatnosti napadnutého právneho úkonu, vychádzal pri aplikácii § 145 ods. 1 OZ z ustálenej rozhodovacej praxe súdov a nasledovných záverov. Právna úprava vzájomných vzťahov manželov a tretích osôb s ohľadom na ich dispozičné úkony ako bezpodielových spoluvlastníkov, tzn. právne úkony, ktorými manželia disponujú so spoločnými vecami ako predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, zakladá podľa ustanovenia § 145 ods. 1 a 2 OZ vo vzťahu k týmto tretím osobám, aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z platných právnych úkonov, týkajúcich sa spoločných vecí. Tento dôsledok nastáva bez ohľadu na to, či právny úkon týkajúci sa spoločných vecí urobil jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne, a či išlo o bežnú vec (záležitosť) alebo o inú než bežnú vec. Na platnosť právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí a urobeného len jedným z manželov sa súhlas druhého manžela vyžaduje len ak ide o inú, než bežnú záležitosť a nedostatok súhlasu má za následok relatívnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40a OZ, tzn. že takýto právny úkon uskutočnený iba jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela, sa považuje za platný, pokiaľ dotknutý manžel/-ka nedovolá jeho neplatnosti.

4/Z ustanovenia § 145 OZ je zrejme, že základným predpokladom jeho použitia na konkrétny prípad je, že ide o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí a len pokiaľ je táto podmienka naplnená, možno uvažovať o tom, či v konkrétnom prípade ide o bežnú alebo nie bežnú záležitosť a v nadväznosti na to, či bol alebo nebol potrebný k právnemu úkonu súhlas druhého manžela alebo či je založená aktívna, príp. pasívna solidarita manželov. Platí, že za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy, pričom podľa platnej právnej úpravy (§ 143 OZ) môžu byť týmto predmetom iba veci v právnom zmysle, tzn. ovládateľné hmotné predmety a ovládateľné prírodné sily, ktoré slúžia potrebám ľudí a ktoré môžu byť predmetom vlastníctva. Za predmet vlastníctva, tzn. aj bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sa preto nepovažujú pohľadávky a záväzky (dlhy), ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Pritom je bezpredmetné to, že sa pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva vykonáva aj vyporiadanie spoločných pohľadávok a záväzkov manželov podľa platných zásad (§ 150 OZ), nakoľko majú dopad len na vzťah medzi manželmi a nie na ich vzťah k tretím osobám.

5/Ako bolo uvedené, takéto závery vyplývajú z ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej sa za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí nepovažuje ručiteľský záväzok jedného z manželov (R 61/1973), rovnako ako napr. zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov alebo zmluva o výpožičke uzavretá len jedným z manželov (R 71/1994), pričom pri nezmenenej právnej úprave predmetu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sú tieto závery súdnej praxe stále použiteľné. Pre uvedené právne úkony, je z hľadiska ustanovenia § 145 OZ charakteristické, že sa priamo netýkajú predmetu bezpodielového spoluvlastníctva, tzn. spoločných vecí a preto je aj aplikácia tohto ustanovenia pri nich vylúčená.

6/Potom vychádzajúc z uvedených záverov a výkladu § 145 OZ, že ručiteľský záväzok jedného z manželov nie je právnym úkonom týkajúcim sa spoločných vecí, keďže sa bezprostredne nedotýka predmetu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, súd posúdením zisteného skutkového stavu dospel k právnemu záveru, že predmetným ručiteľským vyhlásením žalovaného 1/ zo dňa 11.03.2013 nevznikol spoločný záväzok manželov, nakoľko nejde o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí a z tohto dôvodu k nemu nebol ani potrebný súhlas žalobkyne a aplikácia ustanovenia § 145 OZ je vylúčená.

7/V nadväznosti na tento právny záver súdu je vylúčená aj aplikácia ustanovenia § 40a OZ (relatívna neplatnosť právneho úkonu) a z tohto pohľadu súd prvej inštancie námietky vznesené žalobkyňou považoval za bezpredmetné. Pre úplnosť podotkol, že napokon ani súhlas manžela/-ky s právnym úkonom druhého manžela týkajúcim sa spoločnej veci v inej, než bežnej záležitosti, nechráni tohoto manžela pred dôsledkami ustanovenia § 147 ods. 1 OZ, ale len pred dôsledkami dispozície druhého manžela s vecou (nie bežnou) v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Veriteľ je oprávnený na základe exekučného titulu vydanému aj proti len jednému z manželov, domáhať sa bez ďalšieho uspokojenia tohto záväzku z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva a aj v prípade, že nejde o spoločný dlh manželov, na ktorý sa nevzťahuje § 145 OZ a druhý manžel, ktorý nie je dlžníkom, je povinný strpieť, aby veriteľova pohľadávka bola uspokojená z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve oboch manželov.

8/Zároveň súd prvej inštancie preskúmal napadnutý právny úkon žalovaného 1/ - vyhlásenie ručiteľa z 11.03.2013, aj podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch (ustanovenia § 34 až § 51 OZ), na ktoré odkazoval advokát žalobkyne v rámci záverečnej reči, i keď z rovnakého skutkového dôvodu, tzn. z dôvodu absencie súhlasu žalobkyne a jej neinformovanosti o tomto úkone, keď iný skutkový dôvod z konania nevyplýval. Nie je úlohou súdu svojvoľne dopĺňať skutkové tvrdenia, resp. vymedzené dôvody žaloby žalobkyňou (dominus litis), ktorá sa domáhala určenia neplatnosti vyhlásenia ručiteľa z dôvodu, skutkovo vymedzeného nedostatkom svojho súhlasu k nemu v zmysle § 145 ods. 1 OZ. Súd potom posúdil predmetné ručiteľské vyhlásenie na základe vymedzeného skutkového opisu, z hľadiska toho, či bolo urobené slobodne a vážne, určito a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ), či jeho predmetom je možné plnenie (§ 37 ods. 2 OZ), či žalovaný 1/ disponoval spôsobilosťou na právne úkony (§ 38 ods. 1 OZ) alebo či nekonal v duševnej poruche (§ 38 ods. 2 OZ), či jej obsah a účel neodporoval zákonu, neobchádzal alebo sa nepriechil dobrým mravom (§ 39, § 3 OZ) alebo či bol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, alebo či konajúca osoba nekonala v omyle (§ 49a OZ), tzn. dôvodov absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu, pričom dospel k záveru, že nie je skutkovo naplnený žiaden z citovaných zákonných ustanovení.

9/Podľa zistení súdu na základe vykonaného dokazovania, najmä z vylúčeného žalovaného 1/, ktorý neuviedol žiadnu takú skutočnosť, pre ktorú by mal súd čo i len pochybnosť o tom, že svoje písomné ručiteľské vyhlásenie, ktoré podpísal dňa 11.03.2013 a zaviazal sa ním uhradiť pohľadávku žalovaného 2/ v sume 50.479,87 eur s prísl. za dlžníka (svoju obchodnú spoločnosť) v prípade, že ju dlžník neuhradí, dospel k záveru, že tento úkon urobil žalovaný 1/ ako fyzická osoba dobrovoľne, slobodne

a vážne, v predpísanej forme so všetkými predpísanými náležitosťami tohto právneho úkonu v zmysle § 546 Občianskeho zákonníka (dostatočne zrozumiteľný a určitý prejav vôle, identifikované osoby veriteľa, dlžníka a ručiteľa, dostatočne špecifikovaná výška a dôvod splatnej pohľadávky veriteľa, listina je datovaná a vlastnoručne podpísaná ručiteľom). Uvedené vyhlásenie jednoznačne predstavujúce ručiteľský záväzok žalovaného 1/, ktorý svojim obsahom alebo účelom neodporuje zákonu ani zákon neobchádza, keď ide o zákonom aprobovaný právny inštitút zabezpečenia záväzku podľa piateho oddielu, ôsmej časti Občianskeho zákonníka, upravujúcej záväzkové občianskoprávne vzťahy.

10/Súd nemal preukázané ani žiadne také okolnosti daného prípadu, pre ktoré by mohol konštatovať, že tento právny úkon sa prieči dobrým mravom v zmysle § 3 OZ. Tvrdenia o šikane a zneužití tiesne žalovaného 1/ mali vyplývať len z toho, že žalovaný 2/ žiadal v marci 2013 žalovaného 1/ ako konateľa spoločnosti MC-ELEKTRO, s.r.o., o úhradu faktúr za odobratý tovar splatných v roku 2012 a nakoľko uvedená spoločnosť dlh neuhradila, pričom podala návrh na konkurz, žalovaný 2/ ako veriteľ predložil za účelom zabezpečenia si svojej splatnej pohľadávky žalovanému 1/ ako konateľovi dlžníka písomné uznanie dlhu podľa § 558 OZ, ktorý žalovaný uznal a podpísal a tiež sa so žalovaným 1/ dohodol v zmysle § 546 OZ, že žalovaný prevezme na seba povinnosť dlžníka uspokojiť uvedenú pohľadávku, ak ju dlžník neuspokojí (ručenie), o čom podpísal dňa 11.03.2013 písomné vyhlásenie. Uvedené konanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ je však rovnako zákonom predpokladaný postup zabezpečenia záväzkov podľa citovanej právnej úpravy, pričom nebolo opísané žiadne iné konanie na strane žalovaného 2/ a ani ohľadom pomerov žalovaného 1/, ktoré by malo charakterizovať tieseň alebo šikanu, resp. iné vážne okolnosti spochybňujúce slobodnú vôľu žalovaného 1/ k uvedenému písomnému prejavu (právnomu úkonu). Z uvedených dôvodov súd nemohol konštatovať porušenie dobrých mravov pri spornom právnom úkone žalovaného 1/.

11/Napokon v súvislosti s argumentáciou advokáta žalobkyne o úzere podľa § 39a OZ, súd prvej inštancie dal do pozornosti, že uvedené ustanovenie sa stalo súčasťou právnej úpravy až s účinnosťou od 01.06.2014, tzn. Neskôr, ako bola spísaná notárska zápisnica z 09.02.2012, naviac nesúvisiaca s predmetom sporu a neskôr, ako bolo urobené žalovaným 1/ ručiteľské vyhlásenie z 11.03.2013, a bola prijatá najmä s ohľadom na nežiadúcu prax subjektov (právnických osôb) podnikajúcich v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, vo vzťahu k dlžníkom (fyzickým osobám). Takýto právny vzťah nebol predmetom daného sporu a ide zjavne o nesúvisiace právne úvahy, vrátane odkazov na rôzne súdne rozhodnutia. Ručiteľské vyhlásenie je zabezpečovací inštitút k hlavnému záväzku, ktorý vznikol z podnikateľskej činnosti obchodnej spoločnosti žalovaného 1/ so žalovaným 2/ (nejde o spotrebiteľský vzťah), pričom v konaní neboli žalobkyňou uvedené žiadne ďalšie skutkové tvrdenia a súvislosti, ohľadom možnej aplikácie ustanovenia § 39a OZ o civilnej úzere na sporné ručiteľské vyhlásenie. Ako už bolo uvedené, pokiaľ toto vyhlásenie dobrovoľne, zrozumiteľne a predpísaným spôsobom vykonala fyzická osoba, pričom nie je pre jeho platnosť potrebný súhlas jej/jeho manžela/-ky a nevzniká ním solidárny záväzok manželov, ani v tejto súvislosti prípadná možnosť exekučného postihu celého majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov na vymoženie pohľadávky len jedného z manželov, rovnako nezakladá rozpor tohto právneho úkonu s dobrými mravmi (§ 3 OZ), keďže tiež ide o výslovne zákonom predpokladanú možnosť podľa § 147 ods. 1 OZ. Prípadné nepriaznivé dopady, vyplývajúce z tohto ustanovenia pre toho manžela, voči ktorému nemá veriteľ pohľadávku, sú dôsledkom existencie bezpodielového spoluvlastníctva, s ktorým je spätá nutnosť vzájomného zdieľania majetkového osudu manželov do doby, pokiaľ ich bezpodielové spoluvlastníctvo trvá. Zároveň právna úprava poskytuje za účelom eliminovania týchto nepriaznivých dopadov zákonné riešenie zmenou rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva alebo jeho zánikom (§ 143a, § 148a ods. 2 OZ), ktoré však v tomto prípade žalobkyňa nevyužila.

12/Zo všetkých týchto dôvodov podľa názoru súdu prvej inštancie je ručiteľský záväzok žalovaného 1/, na základe jeho písomného vyhlásenia zo dňa 11.03.2013, platným právnom úkonom, ktorým na seba dobrovoľne prevzal záväzok uspokojiť pohľadávku žalovaného 2/ voči dlžníkovi, ak ju neuspokojí dlžník, keď nebol v konaní preukázaný žiadny iný dôvod neplatnosti tohto právneho úkonu, či už relatívnej v zmysle § 40a v spojení s § 145 ods.1 OZ alebo absolútnej v zmysle § 37 až § 40 a § 49a OZ a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

13/O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s princípom zodpovednosti za výsledok sporového konania podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/ a 2/, ako plne úspešnej strane sporu, priznal voči žalobkyňi v plnom rozsahu nárok na náhradu trov konania.

14/Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ak má ručenie len akcesorickú povahu a záväzkový právny vzťah z ručenia môže existovať iba popri hlavnom záväzkovo-právnom vzťahu, poukázala na skutočnosť, že hlavný záväzok bol predmetom konkurzného konania a jeho výška

vrátane príslušenstva bola s konečnou platnosťou usporiadaná okamihom zrušenia konkurzu. Zrušením konkurzu tak neexistuje pohľadávka, ktorú by bol ručiteľ povinný splniť, všetky záväzky vyplývajúce z akcesorickej povahy ručenia okamihom zrušenia konkurzu zanikli. V ďalšom namietala, že súd prvej inštancie posudzoval neplatnosť právneho úkonu len s ohľadom na ustanovenie § 39a OZ, neprihliadol pritom na skutočnosť, že zákonodarcom boli prijaté ustanovenia o civilnoprávnej úžere z dôvodu neprimeranej výšky plnenia, ktoré si veriteľ od dlžníka dá sľúbiť alebo si tieto ponechá.. Absolútnou neplatnosťou je postihnutý každý právny úkon, ktorý sa svojim obsahom prieči dobrým mravom alebo sa dobrým mravom prieči svojim účelom. Pri dojednaní odplaty, konkrétne zmluvnej pokuty vo výške 365 % ročne ide o takú výšku odplaty, ktorá nemá morálny základ a zjavne vybočuje z rámca primeranosti vyjadreného v ustanovení § 3 OZ. Žalobkyňa preto za nesprávne právne posúdenie veci považovala posúdenie absolútnej neplatnosti žalovaného právneho úkonu len z hľadiska naplnenia znakov civilnoprávnej úžery podľa § 39a OZ, pričom súd opomenul vec posúdiť s ohľadom na ustanovenie § 39 v spojení s § 3 OZ, teda z hľadiska rozporu s dobrými mravmi. Na nesprávnom právnom posúdení spočíva aj záver súdu prvej inštancie, keď podľa jeho názoru nebol daný naliehavý právny záujem na žalovanom určení. Tu odvolateľka poukázala na závery rozsudkov Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.02.2008 sp. zn. 5Cdo/205/2007, zo dňa 01.11.2004 sp. zn. 2Cdo/137/2003 resp. zo dňa 01.11.2003 sp. zn. 4Cdo/49/2003. Odvolateľka teda navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

15/Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne sa s jej tvrdeniami nestotožnil. Ručiteľský záväzok vznikol ako zabezpečenie pohľadávky žalovaného 2/ voči obchodnej spoločnosti MC-ELEKTRO s.r.o., v ktorej žalovaný 1/ bol jediným spoločníkom a jediným konateľom. Ručenie je zabezpečovací prostriedok, teda ak by obchodná spoločnosť dlžníka riadne a včas splnila svoje záväzky, ručenie by vzhľadom na svoju akcesorickej povahu zaniklo. Akcesoritu je pritom potrebné vnímať vo vzťahu k plneniu, nie účelovému zániku. Aj preto došlo po dohode medzi žalovaným 2/ a žalovaným 1/ k dohode, že za záväzok žalovaný 1/ prevezme ručenie, nakoľko už v danom čase mal žalovaný 2/ informácie o nie dobrej ekonomickej situácii spoločnosti žalovaného 1/. Prevzatie ručiteľského záväzku štatutára spoločnosti dlžníka nemožno pokladať za anomáliu, ide o štandardný postup v prípade vzniku obavy o možnostiach dlžníka uspokojiť pohľadávku veriteľa. Na aktuálne prebiehajúce konanie sú naviazané ďalšie dve súdne konania, ktorých predmetom bude riešenie otázok, ktoré žalobkyňa uvádza v odvolaní. V prvom rade ide o spor o zaplatenie pohľadávky žalovaného 2/ voči žalovanému 1/ ako ručiteľovi, ďalej spor o určenie neúčinnosti právneho úkonu realizovaného žalovaným 1/ - zbavenie sa majetku s možným úmyslom zariť uspokojenie pohľadávky žalovaného 2/. V súdnej veci prevláda ustálený právny názor vyjadrený v rozhodnutí R 61/1973, v zmysle ktorého, ak sa právny úkon, ktorým jeden z manželov prevzal ručiteľský záväzok, netýka spoločných vecí, nevzťahuje sa naň ustanovenie § 145 OZ, v dôsledku čoho nemožno uvažovať ani o neplatnosti takéhoto úkonu z dôvodu absencie súhlasu druhého manžela. Súd prvej inštancie sa s meritom sporu riadne vysporiadal, odôvodnenie realizoval vyčerpávajúcym spôsobom. Pokiaľ žalovaný 1/ svoje vlastné konanie označil za neplatný právny úkon, je takýto postup účelový, neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. Zjavným úmyslom je tu vyhnúť sa plneniu, na ktoré sa žalovaný 1/ voči žalovanému 2/ zaviazal titulom ručenia. Čo sa týka namietanej zmluvnej pokuty, táto nie je predmetom tohto konania, navyše samotná úprava bez reálneho nárokovania nepredstavuje žalobkyňou prezentovanú nemorálnosť. Žalovaný 2/ pripomenul, že ak by žalovaný 1/ plnil svoje záväzky riadne a včas, žiadne sankčné povinnosti by nevznikli. Čo sa týka naliehavého právneho záujmu, ani tento žalobkyňa nepreukázala, nakoľko sa domáha určenia niečoho, čo je roky správne judikované. Predstava žalobkyne, ako by mal súd spor rozhodnúť, je v rozpore so zákonom, ide len o účelový postup oddialiť alebo sťažiť uspokojenie žalovaného 2/ ako veriteľa. Žalovaný 2/ preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, z hľadiska jeho vecnej správnosti.

16/Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne vyjadril s týmto súhlas, ručiteľské vyhlásenie považoval za neplatné. Podľa žalovaného 1/ konateľ spoločnosti veriteľa mal vedomosť o tom, že manželka žalovaného 1/ nebude s ručiteľským záväzkom súhlasiť, napriek tomu vyvolal stretnutie, kde žalovaný 1/ pod nátlakom ručiteľské vyhlásenie podpísal. Neskôr žalovaný 1/ navrhoval usporiadanie veci prevzatím majetku spoločnosti dlžníka, čo bolo veriteľom odmietnuté. Žalovaný 1/ tak, rovnako ako odvolateľka, navrhol zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

17/Odvolací súd vec preskúmal v medziach a z dôvodov podaného odvolania podľa § 380 zák. č. 160/2015 Z.z. (CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP, dospel pritom k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

18/K námietke odvolateľky, že zrušením konkurzu tak naďalej neexistuje pohľadávka, ktorú by bol ručiteľ povinný splniť, keď všetky záväzky vyplývajúce z akcesorickej povahy ručenia okamihom zrušenia

konkurzu zanikli, sa odvolací súd stotožňuje s názorom žalovaného 2/, podľa ktorého akcesoritu je potrebné vnímať vo vzťahu k plneniu, nie účelovému zániku. Podľa ust. § 546 OZ berie na seba ručiteľ voči veriteľovi povinnosť, že uspokojí pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. Pritom nezáleží na tom, prečo dlžník nemôže či nechce plniť, nakoľko podmienkou povinnosti ručiteľa splniť dlh je len to, že ho dlžník nesplnil, napriek tomu, že bol na to veriteľom písomne vyzvaný (§ 548 ods. 1 OZ).

19/Neobstojí ani tvrdenie žalobkyne, že súd prvej inštancie neplatnosť žalovaného právneho úkonu posúdil len z hľadiska naplnenia znakov civilnoprávnej úžery podľa § 39 a OZ, pričom opomenul vec posúdiť s ohľadom na ustanovenie § 39 v spojení s § 3 OZ, teda z hľadiska rozporu s dobrými mravmi. Naopak, súd prvej inštancie posudzoval napadnutý právny úkon aj podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch (bod 43 a nasl. odôvodnenia napadnutého rozsudku), osobitne vo vzťahu rozporu s dobrými mravmi (bod 45 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

20/Prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov nie je právnym úkonom, ktorý by bolo možno charakterizovať ako dispozíciu so spoločnou vecou alebo vykonávanie správy spoločných vecí oboch manželov, ale ide o úkon spadajúci do výlučnej dispozičnej sféry každého z manželov osobitne. Týmto úkonom sa totiž nezakladajú druhému manželovi žiadne práva ani povinnosti. Na tomto nemení nič ani ustanovenie § 147 OZ. Aj v tomto ustanovení sa totiž naďalej považuje za zaviazaného z pohľadávky voči jednému z manželov iba tento manžel, upravuje sa iba spôsob uspokojenia tejto pohľadávky pri výkone rozhodnutia, a to tak, že sa pripúšťa jej uspokojenie aj z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva oboch manželov, nie však z výlučného osobitného majetku druhého manžela. Právnym úkonom, ktorým jeden z manželov preberá ručiteľský záväzok, nevzniká teda v žiadnom prípade spoločný ručiteľský záväzok oboch manželov, ale dotyčný manžel sa stáva samostatným individuálnym ručiteľom práve tak, ako je samostatným dlžníkom, ak si napr. vypožičal peniaze na akýkoľvek účel alebo ak spôsobil niekomu škodu a pod. Druhý manžel sa nestáva ani tu osobným dlžníkom; iba spoločný majetok manželov sa stáva so zreteľom na ich bezpodielový vzťah k tomuto majetku možným zdrojom uspokojenia veriteľa jedného z manželov.

21/Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je podľa ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p. v znení účinnom do 30. júna 2016 (rovnako aj podľa § 137 písm. c) CSP) vtedy, ak je určovacia žaloba schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu a poskytnúť pevný základ pre ich právny vzťah, za predpokladu, že túto neistotu nie je možné odstrániť iným prostriedkom ochrany práv. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019, sp. zn. 20bdoV/11/2019)

22/Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v súdnej veci vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov potom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, z hľadiska jeho vecnej správnosti.

23/O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, žalovanému 2/ zo súdneho spisu vznik trov odvolacieho konania nevyplýva a teda súd mu ich náhradu s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania nepriznal (v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.02.2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018).

24/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).